

ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์¹

PERFORMANCE EFFECTIVENESS OF THE VILLAGE AND SUB-DISTRICT
HEADMEN OF KHAO KHO DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE

อนุพงษ์ เอกพันธ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล (ใช้สถิติ t-test และ F-test (ANOVA),ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05) และการมีส่วนร่วมของประชาชน(ใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Multiple Regression) ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .41

2) ปัจจัยส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวคือ 1.ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ด้านอายุ, ด้านระดับการศึกษา, ด้านอาชีพ, ด้านรายได้ 2.การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ ได้แก่ การมีส่วนร่วม ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ,ด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และด้านการประเมินผล

คำสำคัญ: กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่, การมีส่วนร่วม

---

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

This independent study is a study of the subdistrict leaders' effectiveness at Khao Kho in Phetchabun province. The objective was firstly to study effectiveness from subdistrict leader at Khao Kho in Phetchabun province. Secondly, this thesis was studying the personnel information and the public participation that influence to effectiveness of subdistrict leader at Khao Kho in Phetchabun province.

The finding of this study;

1) As a result, the effectiveness of subdistrict leader at Khao Kho, Phetchabun is in mediocre level with mean value at 3.44 and standard deviation at 0.41.

2) The finding of personnel information and public participation are influences to effectiveness of subdistrict leader action at Khao Kho in Phetchabun province which are; (1) the demography factors are affected subdistrict leader role, i.e., age, education level, career, and household income. (2) The public participation impacted to subdistrict leader role, i.e., public participated decision, public participated interest, and public participated evaluate.

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 กำหนดอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับการช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎรในตำบล หมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎร สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน และการประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ รับผิดชอบปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในตำบล หมู่บ้าน แจ้งต่อหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติงานแก่หน่วยงานของทางราชการทุกกระทรวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน และหน้าที่อื่นๆ อีกมากมาย ฯลฯ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นสถาบันที่ถือได้ว่าเป็นฟันเฟืองสำคัญของกระทรวงมหาดไทย เป็นด่านหน้าในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้บรรลุตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นสถาบัน

ที่อยู่คู่ประเทศไทยมาอย่างยาวนาน นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ที่ต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย
ลักษณะปกครองท้องที่แล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังเป็นตัวแทนของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ทุกกระทรวง

ทบวง กรม ตามที่กฎหมายกำหนด และยังเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ
ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เมื่อเห็นความสำคัญของสถาบันกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน การคงอยู่ของสถาบันดังกล่าวภายใต้กระแสความผันผวนทางการเมืองดังที่ได้กล่าวแล้ว
ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตามเงื่อนไขแห่ง
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ (๑๑)
ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ต้องการประเมินขีดความสามารถที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานให้บรรลุ
สัมฤทธิ์ผล ซึ่งจะเป็นการวัดเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับความคาดหวังที่กำหนดไว้ในรูปแบบ
วัตถุประสงค์ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่
ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินไว้ ๓ ด้าน

1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล
2. ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และด้านหลักการทำงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. ด้านความพึงพอใจ

ผู้วิจัยเคยปฏิบัติงานในตำแหน่งปลัดอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เคยเป็นกรรมการและ
เลขานุการคณะกรรมการประเมินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙ จากการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเขาค้อ พบว่า ยังคงมีปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ
กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้ออยู่อย่างต่อเนื่อง ในหลายๆด้าน แม้ว่าจะมีการ
ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งคณะกรรมการประเมินผล
ประกอบด้วย นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ และปลัดอำเภอ เป็นผู้ประเมินผลโดยภาพรวมและ
แม้ว่าจะมีการกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านตามระเบียบกฎหมายกำหนด
แต่ในทางปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นจากราษฎรในพื้นที่ อาจไม่ใช่ความคิดเห็นจากราษฎรที่เป็นผู้มีส่วน
ได้เสีย หรือส่วนที่เห็นต่าง และเป็นการให้ความเห็นจากราษฎรส่วนน้อย และส่วนที่เห็นต่างนี้อาจ
เป็นกลไกหรือข้อมูลสำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประเมิน จะละเลยเสียไม่ได้ในระบอบการ

ปกครองแบบประชาธิปไตยและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้คำตอบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำบ้าน
ประสบความสำเร็จ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน
ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่
ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิผลการปฏิบัติ
หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัด
เพชรบูรณ์
2. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิผลการปฏิบัติ
หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

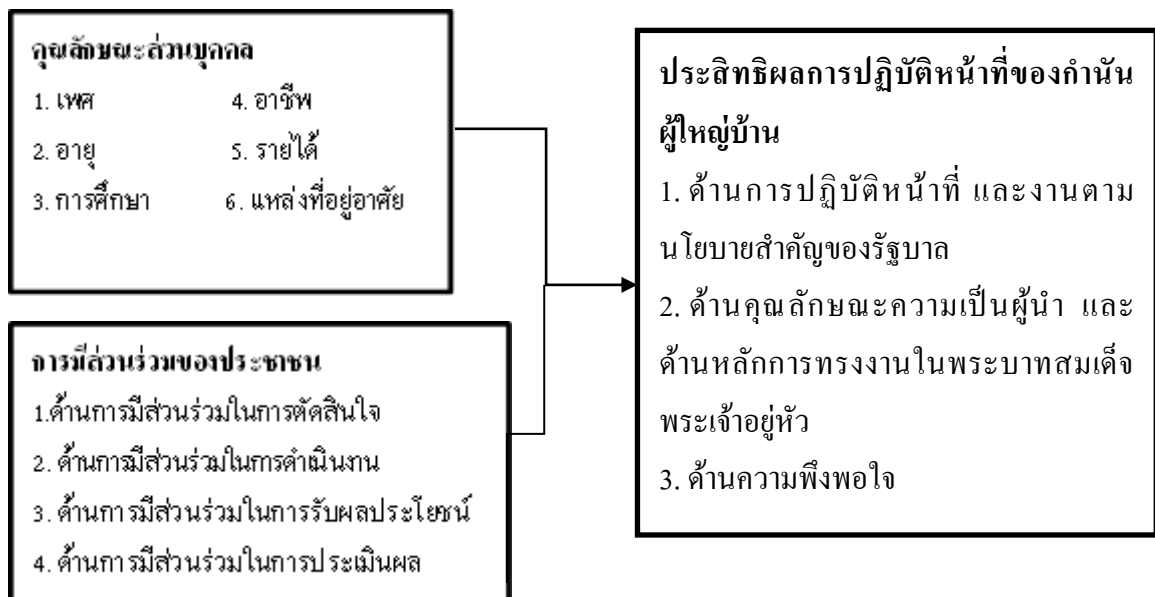
การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัด
เพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์
2. แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่
3. แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
5. บริบทของอำเภอเขาค้อ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาแนวความคิด และค้นคว้าข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้แบบสอบถามทำการสำรวจความคิดเห็น ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชนในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 39,515 คน จาก $N = 39,515 / (1 + 39,515 (0.05)^2) = 398.08$ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและแนวคิด ต่างๆ ตลอดจนผลงานเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อบรรยายคุณลักษณะของประชากรกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และแหล่งที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า การให้คะแนนในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

วารสารโครงการทวิปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ

หน้า 5

1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการประเมินผล การปฏิบัติหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อคำถามเป็นคำถามแบบ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) การให้คะแนนในระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ เพื่อให้เครื่องมือมีประสิทธิภาพได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสารนิยามศัพท์เฉพาะและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของ แบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษาจากหลักการแนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาเข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้าง แบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยกำหนดข้อคำถามให้มีจำนวนมากไว้ก่อนแล้ว จึงนำมาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจ แก้ไขเนื้อหา และความถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1.ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียดความมุ่งหมาย ของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบ แบบสอบถาม กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม

2.ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง และการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ผู้ใหญ่บ้านตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เสนอการให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้โดยแบ่งเป็น3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเอาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยเกณฑ์ ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ การแปลความหมายของคะแนน สำหรับวัดระดับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยเอาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยเกณฑ์ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัย

ใช้สถิติ t-Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว F-Test (Anova) (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's test) การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล การปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อาเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้การวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ (Multiple regression analysis) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล (1) จำนวนตามเพศสภาพ ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

(2) จำแนกตามอายุผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา อายุ 31-40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 อายุ 41-50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 อายุ 18-30 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และ อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับ

(3) จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 ระดับปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ระดับประถมศึกษา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

(4) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 15,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา 10,001-15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

(5) จำแนกตามที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่อาศัยตำบลเขาค้อ กับตำบลริมสีม่วง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาอาศัยตำบลเข็กน้อย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 อาศัยตำบลสะเดาะพง กับ ตำบลหนองแม่นา จำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.5 และอาศัยตำบลทุ่งสมอ กับ ตำบลแคมป์สน จำนวน 88 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นระดับมากได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์ ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านดำเนินการ และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมความคิดเห็นคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

วารสารโครงการวิทยุวิทยุทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ

หน้า 8

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.53 ปฏิเสธสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน มีความคิดเห็นประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ด้านเพศ และแหล่งที่อยู่อาศัย มีความคิดเห็นประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านดำเนินการ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ที่ทำการปกครองอำเภอเขาค้อควรส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

- ควรศึกษาวิจัยประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ที่อัตรลักษณ์พิเศษ เช่นเดียวกับอำเภอเขาค้อ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล ให้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้นไป

- ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์ ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับราษฎรในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Amstien, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. Journal of the American Institute of Planners, Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.

Fornaroff, A. (1980). Community involvement in Health System for Primary Health Care. Geneva: World Health Organization.

G.E. Berkley. (1975). The Craft of Public Administration. Boston: Allyn and Bacon.

Hanna and Wozniak (2001), Shiffman and Kanuk (2003). Consumer behavior. New Jersey : Prentice Hall.

กระทรวงมหาดไทย,กรมการปกครอง.(2559).คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพมหานคร:ส่วนบริหารงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.สำนักบริหารการปกครองท้องที่
เกรียงศักดิ์ สังขผล. สนชัย ใจเย็น.พุลฉัตร วิชัยดิษฐ (2560). ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี.กรุงเทพฯ: วารสารวิชาการ.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
คงฤทธิ์ กุลวงษ์.(2561).การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม.คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
นครพนม.

ธนิศร ยืนยง.(2560).การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก.
วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561).มหาวิทยาลัย
ปทุมธานี :ปทุมธานี

ปัญญา เฉลียวชาติ.(2560).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์,ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต การบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

วิฑูรย์ เผือกผูด. (2559). “ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่
ตำบลศาลาลัย อำเภอสรรพยาจังหวัดพระจวบคีรีขันธ์”

ศุภิสรา ธารประเสริฐ.(2563).ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอรอดพนม
จังหวัดนครพนม.วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมบัติ นามบุรี.(2562).ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.
กรุงเทพฯ.